నీడలు

రంగారావూ నేనూ బాల్య స్నేహితులం.

బడి ఆవరణలో తంగేడు చెట్లమీద కోతి కొమ్మచ్చు లాడటం; మద్దికాయలు కోసి వాటిని కొబ్బరిఈనెలకి గుచ్చి గాలిలోకి ఎగరేస్తూ అవ్వాయి చువ్వాయి లాడటం; మాపెరట్లో వేసవి సెలవల మధ్యాహ్నాలు పదిమంది పిల్లల్ని పోగేసి వాళ్లకి పోటీ పరీక్షలు పెట్టి బలపాలు బహుమతులుగా యివ్వడం — ఇలా అనేకానేక కార్యక్రమాల్లో మేమిద్దరమూ ఒక జట్టుగా భాగస్వాములుగా వుంటూ వుండే వాళ్ళం — గోదావరి సాక్ష్యంగా !

రంగారావ్ వాళ్లది కలిగిన కుటుంబం క్రిందే లెఖ్ఖ. ఎస్సెల్సీతో చదువు ఆపి వ్యవసాయంలో పడిపోయాడు అతను. నేను విశాఖపట్నం పోయాను — పై చదువుల కోసం.

విశాఖలో డాక్టరుగా బోర్డుకట్టినా, రాజమండ్రితోనూ, రంగారావ్ కుటుంబంతోనూ నా పరిచయం అలాగే సాగిపోతూవుంది.

పెళ్లీ పేరంటాలు పూర్తిచేసి, కుటుంబాల్ని స్థిరపరచి; రంగారావ్‌కి ఓ కూతుర్నీ, నాకొక కొడుకునీ యిచ్చి — తన పరిణామధర్మాన్ని తాను నెరవేర్చింది కాలం.

రంగారావ్ చెల్లెలు వరమ్మ పెళ్ళి గొడవలూ అవీ — అతని

తండ్రికీ, అతనికీ కొంత క్షోభనీ, కొన్ని అవాంఛనీయ పరిస్థితుల్నీ కలిగించటం, వాటి వివరాలు నాకు బాగానే తెలుసు.

పాతికేళ్లతర్వాత - ఇప్పుడూ రంగారావ్‌కీ నాకూ మధ్య ఆ సాన్నిహిత్యం, చనువు, ఆత్మీయత, అనుబంధం, మైత్రీ - అన్నీ అలాగే నిలిచి వుండటం మా యిద్దరి అదృష్టమూను.

* * *

రంగారావ్ కారాలూ మిరియాలూ నూరటం ఆపి భార్యకేసి సాలోచనగా చూశాడు; 'నీ అభిప్రాయం ఏఁవిటీ' అన్నట్టు.

వసుంధర చీరెకి 'ఫాల్' కుట్టుకుంటోంది.

'మీరనేదే బాగుంది. మీ వుద్దేశ్యం అమ్మాయికి చెప్దాం.'

'చెప్పటం కాదు, చెప్పి ఒప్పించాలి. మొన్న ఆమాటని తాను మాటవరసకే అన్నదో మనస్ఫూర్తిగానే అన్నదో గానీ- నాకు మాత్రం అప్పట్నుంచీ ఒళ్లంతా దురదగుండాకు పులిమినట్లే వుంది.' - ఒకసారి కుర్చీలోంచీ లేచి హాల్లో ఓ మూలకి నడిచి అక్కడ టేబుల్‌మీది దినపత్రికని చేతుల్లోకి తీసుకుని, నాలుగు మడతలు వేసి ఎడమ అరచేతిలో వో సారి కొట్టుకుని - మళ్లీ దాన్ని టేబిల్‌మీద గిరవాటేశాడు. వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

'చిన్నంతరం పెద్దంతరం లేకుండా ఇలా మాట్లాడ కూడదని కూడా చెప్పు.'

'ఊఁ' అని దీర్ఘం తీసింది వసుంధర.

రంగారావ్ ఈసారి తనకెదురుగావున్న టీపాయ్ మీది వారపత్రికని తిరగేయసాగేడు.

'శారద జోక్ గానే అనివుంటుంది. ఈ యింటిమీది కాకి ఆ యింటిమీద వాలి పాతికేళ్లయిందని దానికీ తెలుసు. ఇన్నాళ్లకి మళ్లీ

ఈ అభిమానాలూ, ప్రేమలూ మనకేం వద్దు. ఎంత పూసుకుందామన్నా అంటనిది అంటనే అంటదు. అది పసిపిల్ల. దానికేం తెలుసు.'

రంగారావ్‌కి వసుంధర సంభాషణ నచ్చింది. సంతృప్తిగా నిట్టూర్చేడు.

మోహన్ని అప్పటివరకూ తాండవించిన మిట్టమధ్యాహ్నపుటెండ పలచబడింది.

'శారదతో నేను వివరంగా మాట్లాడతాను లెండి. వరమ్మంటే అత్తయ్య అనే దాని ఊహ. ఆవిడ అతిశయం, గర్వం — అన్నింటినీ మించి ఆమె పట్టుదల — ఇవన్నీ శారదకేం తెలుసు?'

'ఆయన చేసిన నిర్వాహకం మాత్రం ఏపాటిది? మా నాన్న అన్న ఒకే ఒక్క మాటకి బంధాలన్నీ తెంచేసుకు పోయాడు. పైగా ఎంత రాద్ధాంతం చేశాడు? తలచుకుంటే ఇప్పటికీ రక్తం మరిగి పోతుంది. ఎంతైనా ఆడపిల్లవాళ్ళం కదా అని మేమంతా సర్దుకు పోదలచుకుని చప్పబడ్డామా? ఆ తర్వాత మాత్రం — సంక్రాంతి పండక్కి రమ్మని కబురు పెడ్తే, పెద్దవాడనే గౌరవం కూడా లేకుండా — 'ఏదో వో మిషతో నన్ను దువ్వాలని ప్రయత్నించకండి. కాశీపతి పట్టుదలంటే కాటితో పోవాల్సిందే. ఇకమీదట ఆ యింటి నుంచీ ఏ వార్తలు అందినా తలలు తెగుతయ్ అని సమాధానం పంపుతాడా?'

'ఇంతకీ మానాన్న చేసిన అంత ఘోరమైన నేరం ఏమిటి? "మా వరమ్మ అమాయకురాలు కనుక నీ వలలో పడింది. దాని సుఖాన్నే ఆశించాను కనుక నేనూ తలవూపేను. లేకపోతే ఈ కుల హీనపు పెళ్లి జరిగేదే కాదు" అన్నాడు. అంతేగా' — ఉక్రోషంగా గద్దించాడు రంగారావ్.

'నిజం మాట్లాడితే నిష్ఠూరంగానే వుంటుందిమరి. మీ చెల్లెలూ

ఆయనకే వంత పాడి ఈ పాతికేళ్లూ పుట్టింటి పసుపు కుంకుమనే వద్దనుకుని భీష్మించుకూర్చోలా? చెల్లెలు కదా అని మీరు మెత్తబడితే పడతారేమో ఎందుకైనా మంచిది — నేను ముందే నిక్కచ్చిగా చెప్తున్నాను. ఈ సంబంధం నాకు సుతరామూ ఇష్టంలేదు.'

చీరెని పక్కన పడేసి కుర్చీలో సర్దుకు కూర్చుంది — వసుంధర.

రంగారావ్‌కి కొంచెం చిరాకేసింది. విసుగ్గా భార్య కేసి చూసేడు.

'చొప్పదంటు సందేహాలు తీసుకురాకు. నేను మెత్తబడే ప్రసక్తే లేదు. ఆనాడు మా నాన్న కులహీనం పెళ్లి అని మాత్రమే అన్నాడు. ఈనాడు నేను కులహీనప్పెళ్లే కాదు, వరహీనప్పెళ్లి అని కూడా అనాల్సొస్తుంది. శారద ఎం. ఏ. రేపోమాపో డాక్టరేట్ కూడా తీసుకుంటుంది. అదిప్పుడు లెక్చరర్. వాడో — ఇంటర్ ప్యాసై — చేతులకి మకిలీ, ఒంటికి మడ్డీ, మొహానికి జిడ్డూ పట్టించుకుంటున్నాడు— కార్లు బాగు చేసుకుంటూ.'

ఎద్దేవగా అన్నాడు.

'గోళ్లు గిల్లుకుంటూ కూర్చున్నా రెండు తరాలకు సరిపడే ఐశ్వర్యం వుందిగా. అదీ వాళ్ల ఘనతా, గర్వమూ' — వసుంధర లేచి వంటింటికేసి నడిచింది.

'ఆ ఘనతలూ, గర్వాలూ నా పిల్ల పదో తరగతి మార్కుల ముందు బలాదూరు.' వెటకారంగా అని, కాళ్లు రెండూ పైకి పెట్టుకుని ఊపిరి పీల్చేడు, రంగారావ్. ఛాతీ రెండంగుళాలు పెరిగి నట్లు అయిందాయనకు.

మరుక్షణంలో శారద మొన్న సాయంత్రం అన్న మాటలు గుర్తొచ్చై.

కథా నిలయం 3925 శ్రీకాకుళం

గాలితీసిన బెలూన్‌లా వాలు కుర్చీలో జారిపోయాడు.

* * *

మొన్న —

ఆదివారం —

నేనూ, మా అబ్బాయి సింహాచలం కలిసి కార్లో రాజమండ్రి వచ్చాం. 'అమ్మనీ తీసుకు వెళ్దాం' అన్నాడు సింహాచలం, తీరా బయల్దేరే ముందు.

'ఈ సారి వస్తుందిలే – ఇవ్వాళ వద్దు. ముగ్గురం వెళ్లటం ఎందుకులే' అన్నానేను. రమాదేవీ నామాటకు సరే నంది.

— రంగారావ్‌తో చిన్ననాటి ముచ్చట్లలో పడ్డాను నేను. లీడర్‌గా తన అనుభవాలూ, యూనివర్సిటీ కబుర్లూ శారదకి చెప్తూ, లెక్చరర్‌గా ఆమె కాలేజీ విశేషాలు తాను వింటున్నాడు - సింహాచలం. వసుంధర రాత్రి భోజనాలకి ఏర్పాట్లు చేయడంలో 'బిజీ' గా వుంది.

భోజనాలైనాక అంతా ఆరుబయట కుర్చీల్లో కూర్చున్నాం.

దశమి వెన్నెల వెలుగు నీడల చదరంగపాళీని గీస్తోంది – వేపచెట్టు మీదుగా. చల్లటి గాలి ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తోంది. పిట్ట గోడ బయట పిల్లలు కేరింతలు కొడుతూ ఆడుకుంటున్నారు. దూరంగా ఎక్కడనుంచో 'భళారే విచిత్రం' – సినిమా పాట మంద్ర స్థాయిలో వినిపిస్తోంది.

సంభాషణ పెళ్లి మీదికి మళ్లింది.

నేనే మొదలెట్టాను.

“మన రెండు కుటుంబాల మధ్య వున్న అనుబంధం దృష్ట్యా మనం సంబంధాలు కూడా కలుపుకుంటే బాగుంటుందని నా వుద్దేశ్యం. దీనికితోడు – మా సింహాచలం మనస్సు మీకు తెలుసు. వాడు శారద

మీద అభిమానాన్నీ, మమతనీ పెంచుకున్నాడు. తన మనస్సులో మాటని నాకు చెప్పిన మీదట నాకూ ఏనుగెక్కినంత సంబరం కలిగింది. మా కోరికని మీరూ కాదనరనే నమ్మకం నాకుంది."

రంగారావూ వసుంధరా ఒకరి మొహాలొకరు చూసుకున్నారు. సింహాచలం వాళ్ల సమాధానంకోసం ఉత్సుకతతో కుర్చీలో మసిలేడు. రంగారావూ, వసుంధరా మొహాల్లో తొణికిసలాడిన ఆనందాన్ని నేను గమనించి సంతృప్తిగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాను.

క్షణాల తర్వాత వసుంధర అన్నది "సిరి రా మోకాలొడ్డే అవివేకం మాకు లేదుగానీ అన్నయ్యా — డాక్టరుగారి అబ్బాయి, రీడరు గారు — మేం తూగగలమా అని సందేహం" సన్నగా నవ్వింది ఆమె.

"మమ్మల్ని మరీ చెట్టెక్కించకండీ" అన్నాడు సింహాచలం. నాకూ ఆ మాట నచ్చింది.

"ఇందులో మా అభిప్రాయాలెప్పుడూ మీకు అనుకూలంగానూ, మీ దొడ్డ మనసు మాకు అనుకూలంగానూ వుంటాయని మనకు తెలుసు గానీ — శారద అభిప్రాయం కూడా కనుక్కుందాం" అన్నాడు రంగారావ్.

అందరి చూపులూ ఆమెకేసి తిరిగినై.

శారద ఒక్క క్షణం కూడా ఆలోచించకుండా, "మీరు చెప్పేవన్నీ నిజమేగానీ — నా పెళ్లి గురించి అక్కడా యిక్కడా సంబంధాలు చూడటం ఎందుకు నాన్నా; బావలేడూ" అనేసి అక్కణ్ణుంచి జారుకుంది. అదీ ముసి ముసి నవ్వులతో!

శారద మాటలకి విస్తుపోవడం మా నలుగురి వంతయింది.

* * *

"మీరు ఇప్పటివరకూ వేసిన అక్షింతలూ, ఇకముందు చేయ

బోయే హెచ్చరికలూ — అన్నీ కథల్లో చదివీ చదివీ, సినిమాల్లో వినీవినీ విసుగెత్తి పోయింది. నా నిర్ణయం నేను చెప్పేశానుగదా. అంతే"

శంకరం సైకిల్‌ని వసారా గుమ్మం దాటిస్తూ చెప్పేశాడు.

"ఇవతల ముఖ్యమైన విషయాలు మాట్లాడుతుంటే, వీపా వినుకోమని అలా తృణీకరించి పోవడం వొళ్ళు పొగరుకి నిదర్శనం మరి" — కాశీపతి కొడుకు నిర్లక్ష్యానికి ఉగ్రుడైపోయాడు.

"లోపలికి రారా — తర్వాత వెళ్లొచ్చు" అంది వరమ్మ.

"ఈ విషయం గురించి ఇంక మాట్లాడాల్సిందేఁవీ లేదు. నాకు పనుంది అవతల" అని వెనక్కి తిరక్కుండానే ముందుకు నడిచేడు శంకరం.

"తలబిరుసుదనం .... " అని పళ్ళు కొరికేడు కాశీపతి.

"వాడి పాట్లు వాడు పడతాడు; పోనీండి. చెప్పిన మాట వినని పెంకి ఘటాల్ని మనమేం చేస్తాం" —వరమ్మ.

"ఏఁవీ చెయ్యొద్దు. చేతికి గాజులు తొడిగించుకుని కూర్చుంటా నేను కూడా — సరేనా ?" ఎగిరిపడ్డాడు కాశీపతి.

భర్త సంగతి వరమ్మకి తెలుసు. తను సమాధానం చెప్పిన కొద్దీ రెచ్చిపోతాడు ఆయన. అందుకే ఇంక తను మౌనం వహించటం మంచిదనుకుని ఊరుకుంది.

"అంత అ పిల్లే బెల్లమనుకుంటే — ఈ ఇంట్లోనుంచీ బయటికి పోయి గోదార్లో దూకమను. నా గౌరవం తన కక్కర్లేక పోయిన తర్వాత తన బాగోగులూ మన కనవసరం." కాశీపతి ధూముధాములు చేస్తూనే వున్నాడు.

వరమ్మ లోగదిలోకి నడిచింది.

"తల్లి దండ్రుల్ని క్షోభ పెట్టి, శత్రువర్గంలోకి చేరి తను పడబోయే పాట్లు వాడికి తెలీవు. మున్నాళ్ల పట్టపగల్లో ఆ మోజు తీరుతుంది. ఇద్దరూ బొచ్చె పట్టుకు బయల్దేరతారు". కాశీపతి శాపనార్థాలు మొదలెట్టాడు.

* * *

శారద - శంకరం పెళ్లి చేసుకున్నారు. పెళ్లికి రంగారావూ వసుంధర గానీ, కాశీపతీ - వరమ్మ గానీ, రమాదేవీ సింహాచలంగానీ రాలేదు. ఎవరిళ్లల్లో వాళ్లు చిందులు వేశారు.

శారద - శంకరం తమ పేర్లమీదే శుభలేఖలు అచ్చొత్తించుకుని వీళ్లందర్నీ పిలిచారు.

పెళ్లి కాకినాడలో జరిగింది - చాలా నిరాడంబరంగా. నేనూ మరో నలుగురు మిత్రులూ — అప్పుడున్నది.

వీళ్ల పెళ్లి వలన నాకో గొప్ప సత్యం తెలిసింది. పెళ్లి కూడా పుట్టుకలాగానే యాక్సిడెంట్ అని.

శంకరం తన మకాం కాకినాడ మార్చేడు. శారద ట్రాన్స్‌ఫర్‌కి ప్రయత్నాలు మొదలెట్టింది — కాకినాడకు.

ఇరువైపులా తల్లిదండ్రులు సంబంధాలు తెంచేసుకుని, దుఃఖాన్ని పెదవులమీద బిగపట్టుకుని, భేషజాన్నీ పట్టుదలనీ మొహాన్ని చెండుకుని భీష్మించుక్కూర్చున్నారు. కొత్త దంపతులు మాత్రం ఈ పరిస్థితుల్ని చిరునవ్వుతోనే స్వీకరించారు.

కంచుమరచెంబుకు తేలుకుట్టినట్టు నాకు గుండెల్లో ఎక్కడో సన్నని బాధ. ఇదమత్థంగా ఎందుకో చెప్పలేను.

పెళ్లినుంచీ తిరిగి విశాఖ వచ్చాను. సింహాచలం వివరాలన్నీ అడిగి తెలుసుకున్నాడు. వాడి ముఖంలో ఆవేదన, కళ్లల్లో బాధ -

కొట్టొచ్చినట్టే కనిపించినై.

ఒక్కొక్కళ్ల ఎదకూ ఎన్నెన్ని గదులున్నాయా అనిపించింది నాకు —

మజ్జిగ తెచ్చేముందరే ఉప్పుగల్లు అడగటం ఎందుకులే అన్నట్టు — వాళ్ల సంసారం గురించీ, వాళ్ల భవిష్యత్తు గురించీ — ఎవరికి వాళ్ళం గమ్మున ఊరుకున్నాం.

నాలుగు నెలల తర్వాత ....

తనకు కాకినాడ బదిలీ అయినట్టు; శంకరం స్వంతంగా 'గేరేజ్' ప్రారంభించినట్టూ — శారద ఉత్తరం వ్రాసింది. ఉత్తరంలో విశేషాలు విని — సింహాచలం అన్నాడు, "ఇల్లు అలకగానే పండగ కాలేదు; ముందున్నది ముసళ్ళ పండగ" అని.

* * *

రాత్రి తొమ్మిది గంటలైంది.

టేప్ రికార్డర్ ని ట్యూన్ చేసి, తమలపాకు ప్లేటుతో వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది శారద. పక్కన వాలుకుర్చీలో శంకరం దినపత్రికని తిరగేస్తున్నాడు.

"మీకు గుర్తుందో లేదో. మన పెళ్లిలో నా ఫ్రెండ్ సుమిత్ర వో సంగతి చెప్పింది. 'తోరణపు చిగుళ్లు మేస్తున్న బలిపశువులా అదివ్వాళ ముసిముసి నవ్వులతో మధురోహల్లో తేలిపోతూనే వుంటుంది. ముందు ముందు కుక్కచావు ఛస్తుంది' — అని మానాన్న అన్నాడని. నాకెందుకో ఇవ్వాళ ఆయనన్నాడన్న మాటలే గుర్తుకొస్తున్నై."

తమలపాకు చిలకని అందుకుంటూ భార్య కళ్లల్లోకి చూసేడు శంకరం.

స్వామి ముందర వేసిన సాంబ్రాణి ధూపంలా వుందామె.

"ఇంకా ఆ ఆలోచనలని గుండెల్లో పెట్టుకుని బిగించుకోవద్దని చెప్పానా లేదా నేనీన్నాళు?" అన్నాడు శంకరం. చిరుకోపంలోనే లాలన ధ్వనించింది. అతను లేచి మంచంమీదికి చేరేడు.

'ఒక్క క్షణం .... ఒక్క క్షణం .... మోయలేని ఈ హాయిని మోయనీ ...' పాట సాగుతోంది.

"మన పెళ్ళికి వచ్చిన దీవెనలు – వాళ్లందరి తిట్లేగా. ఆ సంగతుల్ని మనం ఎంత త్వరగా మరిచిపోతే అంత మంచిది." శంకరం పక్కకి తిరిగి పడుకున్నాడు.

"ఎంత నిగ్రహించుకుందామనుకున్నా ఒక్కసారి మా అమ్మని చూసి వద్దామనిపిస్తూనే వుంది" యాథాలాపంగా అన్నది శారద.

"....పిచ్చి అంటారు దీన్నే...." తేలిగ్గా అనేసి సన్నగా నవ్వేడు శంకరం.

* * *

ఐదేళ్లు గడిచిపైనె.

నేను కాకినాడ వెళ్లినప్పుడల్లా శారదని చూసివస్తూనే వున్నాను.

శంకరం – శారదల కాపరం తేనెలా తియ్యగా సాగుతున్నట్టు నాకు అర్థమౌతూ వచ్చింది.

శంకరం తన 'ప్రొఫెషన్' ని చాలా వృద్ధి చేసుకున్నాడు. ఇంట్లోకి చాలా స్టేటస్ సింబల్స్ చేరిపైనెకూడా. ఒకసారి నేను వెళ్ళినప్పుడు స్కూటర్ చూపించారు. మరోసారి వెళ్ళేసరికీ 'ఫ్రిజ్' వచ్చింది. ఇంకోసారి చూస్తే ఏ. సి. పెట్టు తయారైంది.

వాళ్ల దాంపత్యం పువ్వుకంటే తేలిగ్గా, సుకుమారంగా పరీమళించి పోతున్నట్టు — ఆ దంపతుల మొహాల్లో తృప్తీ; కళ్లల్లో విరిసే కాంతీ – సాక్ష్యం పలుకుతున్నై.

నేను కాకినాడ వెళ్ళివచ్చినప్పుడల్లా సింహాచలం చాలా ఉత్సుకతతో శారద కాపరం గురించి ప్రశ్నలు వేసేవాడు. రంగారావూ తరచూ ఉత్తరాలు రాస్తూ వున్నాడు — శారద సంగతు లేఁవిటని విచారిస్తూ.

ఒక గాడిలో పోతున్న వాళ్ళ జీవన శకటానికి ఒక రాయి చక్రానికి తగిలింది.

నాకా ఉత్తరం రాగానే హడావిడిగా కాకినాడకు ప్రయాణమయ్యాను. సింహాచలమూ కారెక్కేడు.

*　*　*

రంగారావూ — వసుంధరా; కాశీపతీ — పరమ్మా; సింహాచలం — గురునాధం — అందరూ శారద ఆరోగ్యంగురించి ఆందోళన పడుతున్నారు. వీళ్ళంతా చేరేసరికే శంకరం ఆమెని హాస్పటల్లో చేర్చేడు.

మొదటికాన్పు కష్టమై పోయింది. ఆపరేషను చేసి బిడ్డను బయటికి తీశారు. శారదకు మగబిడ్డ! పిల్లవాడు చాలా ఆరోగ్యంగా, దబ్బపండులా పుట్టాడు.

— శారద మామూలు మనిషయ్యింది.

ఒకరోజు రాత్రి —

అంతా హాల్లో కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. శంకరంకి వాళ్లందరి మొహాల్లోనూ ఏదో నిరుత్సాహం, కళ్లల్లో అస్థిమితత్వం గోచరించినై. ఎవ్వరూ మనసువిప్పి మాట్లాడటంలేదని వాతావరణమే తెలుపుతోంది. ఈ బొమ్మలన్నీ ఒక మట్టితో తయారైనవే అని పిస్తోంది - పరీక్షగా చూసినకొద్దీ.

శంకరం గురునాధంతో అన్నాడు, "కాస్సేపు అలా ఆరుబయట కూర్చుందాం రండి'' అని.

ఇద్దరూ వచ్చి బయట వేపచెట్టుక్రింద కూర్చున్నారు.

"మీ మామగారి ఇంటిముందూ ఇలాగే వేపచెట్టు వుంది" అన్నాడు గురునాథం.

అదోలా నవ్వేడు, శంకరం.

క్షణాల తర్వాత అన్నాడు శంకరం, "చూడండి బాబాయ్‌గారూ. వీళ్లంతా మేమిద్దరమూ తమ అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా పెళ్ళి చేసుకున్నామని శాపనార్థాలుపెట్టారు; గింజుకున్నారు; సంబంధాలు తెంచేసుకున్నారు. అయినా విచిత్రమైన విషయం ఒకటి వుంది గమనించారో లేదో."

అతను ఆగేడు. "ఏఁవిటది?" అడిగాడు గురునాథం.

"వాళ్ల అంతరాంతరాల్లో ఒక దొంగ కోరిక దోబూచులాడుతూ వుండనే వుంది. మేమిద్దరమూ ఎక్కడ సుఖపడిపోతామో అనే ఆందోళన, భయం. మా కాపరం ఒడిదుడుకులపాలై మేమిద్దరమూ తెల్లజెండా ఎత్తేసి తమ కాళ్లమీద పడిపోతే బాగుండునన్న సన్నటి ఆకాంక్ష. ఇదొక తమాషా కాంప్లెక్స్. ఇవ్వాళ్టి భయంకరమైన నిశ్శబ్దానికీ, గంభీరమైన వాతావరణానికీ ఇదే కారణం. కాదంటారా?"

గురునాథం గతుక్కుమన్నాడు. మనసుల్ని చదివి ఇంత వివరంగా పాఠం చెప్పిన శంకరంకేసి కన్నెత్తి చూడలేకపోయాడు; పన్నెత్తి సమాధానమూ చెప్పలేకపోయాడు.

అయితే—శంకరం అక్కడున్న ఐదుగురికే అన్వయించి ఆ మాటలు చెప్పాడే కానీ—తన పట్ల మాత్రం అవి నిజం కావా అనే ప్రశ్న చటుక్కున గురునాథం మెదడులో మెరిచింది. లేకపోతే తన కాకినాడ ప్రయాణాల అంతర్యం ఏఁవిటీ?

గురునాథం నీడ వేపచెట్టు నీడలో కలిసిపోయింది!